

AL' PRAV SE PIŠE ... – SPLETNA RAZGLABLJANJA O SLOVENSKEM JEZIKU

Nataša Hribar

Fakulteta za družbene vede, Ljubljana

UDK 811.163.6'271.1:81'35(038)=163.6:004.738.5

V prispevku na primeru vprašanj uporabnikov slovenskega jezika, objavljenih na spletnem forumu, ugotavljam, katera vprašanja, povezana z rabo jezika, uporabnikom delajo največ težav, koliko jim pri teh težavah (lahko) pomagajo obstoječi jezikovni priročniki in ali so priročniki dovolj razumljivi in pravila dovolj enostavna, da jih tudi laični uporabniki zlahka poiščejo in ustrezno razumejo. Ob koncu prispevka se sprašujem o nujnosti in koristnosti takih in podobnih svetovalnih servisov ter ponujam v razmislek: ali so internetne svetovalnice ena od poti, da se slovenistična stroka, morda pod okriljem kakšnega urada, bolj približa novim generacijam?

jezikovni priročniki, pravopis, slovnica, raba jezika v praksi

Taking questions posted by Slovene language users on a web forum as an example, the article deals with the question of which aspects of language use are the most difficult for language users, to what extent these difficulties can be overcome with the help of existing grammar guides and whether the rules and explanations in the books are straightforward enough to be easily found and correctly understood by ordinary users. The question is also posed as to whether language forums might represent a way for Slovene Studies specialists, perhaps under the auspices of some official body, to approach new generations.

grammar guides, orthography/spelling, grammar, practical language use

1 Uvod

Ko je leta 2001 izšel novi *Slovenski pravopis* (dalje SP), so se ob njem razvile burne razprave. Nekateri so ga hvalili, drugi kritično ocenjevali. Marsikdo se strinja, da smo tak priročnik potrebovali in da ga še kako potrebujemo. Pa ne le tisti, ki se s slovenskim jezikom ukvarjamo poklicno ali pa smo v pravopisu in slovarje prisiljeni pogledati zato, ker to od nas zahtevajo učitelji. Morda ga še bolj kot mi potrebujejo tisti, ki so se s pravopisnimi in slovničnimi pravili nazadnje nekoliko bolj poglobljeno seznanjali v osnovni in/ali srednji šoli, od takrat pa je za mnoge minilo že precej let in se marsikaj spremenilo.

V prispevku želim ugotoviti, katera so tista vprašanja, ki uporabnikom slovenskega jezika delajo največ težav, še zlasti, če v osnovnih

priročnikih nanje ne najdemo odgovora. S tem želim odpreti razpravo o ustreznosti in natančnosti definicij, ki naj bi jih poznali vsi pišoči, ne le strokovnjaki, se dotakniti vprašanja prevelikega števila izbirnih možnosti, ki uporabnike zmedejo, in pa okornosti ter zapletenosti nekaterih pravil, ki od uporabnikov zahtevajo preširoko znanje, da bi normam lahko sledili tudi jezikoslovni laiki.

Gradivo za analizo sem dobila na spletnem forumu z naslovom *Al' prav se piše kaša ...?* (<http://med.over.net>), na katerem uporabniki postavljajo vprašanja, povezana s slovenskim jezikom, debatirajo o težavah, s katerimi se srečujejo pri svojem delu ali v svojem vsakdanu, izražajo mnenja o priročnikih, rabi jezika v medijih, knjigah itn. Analiza je zajela obdobje dveh mesecev (marec in april 2009)

in več kot sto za našo raziskavo relevantnih¹ vprašanj.

2 Tipi vprašanj glede na vsebino

Vprašanja, ki so jih uporabniki foruma postavili drugim uporabnikom, sem glede na vsebino razvrstila v več kategorij in znotraj posamezne kategorije oblikovala podkategorije, če je bilo na določeno temo postavljenih več vprašanj. Pri vsaki kategoriji sem izpostavila najpogostejše težave, kakor jih je pokazalo analizirano gradivo, in po potrebi navedla tudi primere. Ob tem me je zanimalo predvsem to, zakaj se konkretne težave pojavljajo. Odgovore sem skušala izpeljati iz vprašanj uporabnikov in odgovorov nanje.

2.1 Pravopis

Največ vprašanj je bilo, po pričakovanjih, pravopisnih. Ta so se nanašala na rabo velike oz. male začetnice, zapisovanje in sklanjanje prevzetih besed, rabo vejic ter pisanje skupaj, narazen ali z vezajem.

2.1.1 Raba velike oz. male začetnice

Pregled vprašanj, ki se nanašajo na rabo velike in male začetnice, kaže, da imajo uporabniki največ težav pri tistih imenih, kjer obstajata dve (ali celo več) možnosti. Uporabniki, kot izkazuje gradivo, očitno težko ustrezno izbirajo med dvema v priročniku dovoljenima »izbirnima«² možnostma, saj to od njih zahteva širše znanje in včasih tudi ustrezno utemeljitev izbrane možnosti. Najobsežnejšo debato v zvezi s tem vprašanjem je na spletnem forumu v analiziranem obdobju odprlo vprašanje, kako pisati imena (naslove) pogodb: *amsterdamska*,

maastrichtska, *rimska*, *lizbonska*, *niška pogodba*, v razpravi o tej temi pa so se odprla še nekatera podvprašanja: kdaj in ali sploh je možno tudi *Evropsko komisijo*, *Evropski parlament*, *Svet Evropske unije*, *Sodišče Evropskih skupnosti* ipd. pisati tudi z malo (po analogiji z *vlada* : *Vlada Republike Slovenije*),³ ali je imena zgoraj naštetih institucij mogoče krajšati (*Komisija*, *Parlament*, *Svet*, *Sodišče*) ipd.

Gradivo je pokazalo, da so težave tudi s primeri, ki v priročnikih niso eksplicitno navedeni, npr. zapisovanje imen arheoloških najdišč (*Najprimernejše ime za najdišče je bilo na dlani: Cheyokolnah ali »drevo/Drevo na hiši«*), velika ali mala začetnica v razlagi pomena (*Videz, ki ga daje Villahermosa danes, pa komajda upravičuje njeno ime, ki pomeni »lepo mestece«*), imena šolskih in študijskih predmetov (*pri slovenskem jeziku smo obravnavali : pri Uvodu v jezikoslovje smo obravnavali : pri predmetu Uvod v jezikoslovje*) itn. V zvezi z rabo velike in male začetnice torej lahko ugotovim, da so težave zlasti zaradi dvojnih možnosti in pa pri primerih, ki v pravih ali slovarju SP niso eksplicitno omenjeni.

2.1.2 Prevzete besede

Med vprašanji, ki so se nanašala na prevzete besede, kakšnih posebej zapletenih ni bilo; večinoma je odgovore nanje mogoče najti v priročnikih. Izkušnje, ki sem jih nabrala v skoraj desetletju dela s študenti prvih letnikov slovenistike ter prvih in drugih letnikov prevajalstva, pa kažejo, da sta zlasti sklanjanje prevzetih imen ter tvorba svojilnih in vrstnih pridevnikov iz prevzetih imen eni težjih poglavij slovenskega pravopisa, ki ne delata težav samo laičnim uporabnikom slovenskega jezika, ampak

- 1 Relevantnih zato, ker se pojavljajo tudi vprašanja tipa »Katero narečje vam je najbolj všeč?«, »Kaj menite o jeziku v knjigah za mladino?«, »Kaj je materni jezik?« in podobno.
- 2 Izbirnost seveda ne v smislu poljubnosti izbire, temveč v odvisnosti od konteksta oz. »statusa« konkretnega poimenovanja – uradno proti splošno poimenovanje.
- 3 Kot zanimivost navajam citat redne uporabnice in moderatorke foruma: »V dodatno utemeljitev svoji navedbi glede velike začetnice navajam še tole: iz Evropske komisije oz. Generalnega direktorata za prevajanje, Slovenskega prevajalskega oddelka v Luxembourg, so dali natančna navodila glede določenih zapisov, seveda v glavnem vezanih na EU, med drugim tudi, kako pisati tovrstne pogodbe: Z veliko pišemo ustaljena neuradna imena dokumentov: Maastrichtska in Rimska pogodba (Gl. Slogovni priročnik Komisije, str. 24).«

marsikdaj tudi strokovno bolj podkovanim; še zlasti, če izvornega jezika ne poznamo.⁴ Velika težava so tudi številne nepotrebne dvojnice (npr. *Dumasov/ev*, § 960) in pa redkeje rabljena imena (prim. Kocjan Barle 2002: 247–249). Naj navedem le en primer iz gradiva: sklanjanje francoskega imena *Seine-Saint-Denis*, kjer je težava zaradi v govoru nemega izglasnega pisanega soglasnika; uporabnik se je spraševal, ali v odvisnih sklonih ohraniti pisani soglasnik in pisati tudi govorniki *j* (*Seine-Saint-Denisju*) ali zapisovati samo govorniki *j* (*Seine-Saint-Deniju*) ali kako drugače.⁵

2.1.3 Vejica

Vprašanja v zvezi s postavljanjem vejic so pričakovano zelo pogosta. Kot kaže gradivo, uporabniki pravil SP marsikdaj ne znajo aplicirati na konkretne zglede. Na spletnem forumu tako objavljajo cele odstavke in sprašujejo, ali je na nekem mestu vejica ali ne, le redki pa vprašajo, zakaj vejica tam je oz. zakaj je ni, čeprav je moderatorica (in še nekaj drugih aktivnih članov) načeloma kar potrpežljiva in vedno znova in znova navaja pravila, paragrafe, razlage ... Iz tega lahko sklepam, da forum obične precej ljudi, ki se jim niti ne da razmisliti, kako bi bilo prav. To je pač najlažja (in celo brezplačna) pot, da pridejo do pravopisno pravilnega zapisa.

Veliko vprašanj se je nanašalo tudi na rabo (in stičnost) vejice pri datumih, dostavkih tipa

d. d. ipd. Ker je odgovore na vsa ta vprašanja mogoče najti v SP, domnevam, da se težave pojavljajo predvsem zaradi zelo neenotne, s pravopisnimi pravili neskladne rabe.⁶ Nekateri uporabniki pravilo sicer preverijo v SP, a niso dovolj prepričani sami vase. Vedno pa se najdejo tudi primeri, na katere v SP odgovora ne najdemo tako enostavno (ali pa sploh ne), npr. *Veš kaj so rekli?; saj ne da/saj ne, da.*

2.1.4 Pisanje skupaj, narazen ali z vezajem

Pri tem pravopisnem vprašanju imajo uporabniki težave zlasti z laikom manj znanimi strokovnimi izrazi oz. poimenovanji, ki so besedotvorno priredne ali podredne zloženke. Tudi če uporabnik pozna razliko med prirednimi in podrednimi zloženkami ter posledično različnim načinom zapisovanja, pa je nestrokovnjakom na konkretnem strokovnem področju včasih težko razbrati, ali gre npr. za *kulturni in antropološki* pojav ali pridevnik izhaja iz *kulturne antropologije*. V SPS in SSKJ mnogih zloženek tega tipa ne najdemo (npr. *etnokulturni*), korpus FidaPLUS pa tudi velikokrat izkazuje zelo neenotno rabo ali pa je zglede pre malo za sklepanje o »pravilnem« zapisu.⁷

2.2 Oblikoslovje in besedotvorje

Tudi pri oblikoslovju in besedotvorju se kot ena večjih težav kažejo dvojnice, npr. *na/v Poljski/na Poljskem, tro-/trisobno stanovanje*, in pa

- 4 V mislih imam predvsem ohranjanje izglasnega nemega samoglasnika, kadar vpliva na izgovor pred seboj stoječega soglasnika (gl. SP, § 772).
- 5 Uporabnik ima težave zaradi zapletenih (in neenotnih!), gl. SP, § 781 in § 960; prim. tudi geslo *premier* v SSP pravil v zvezi s sklanjanjem prevzetih besed, ki imajo v govoru in pisavi različno obliko; (gl. SP, § 784, 960).
- 6 Ob tem velja omeniti težave posameznikov in podjetij pri registraciji podjetij. Citiram besedilo uporabnice spletnega foruma: »In zadeva je taka, da se lahko registrira samo in le naziv s.p. Seveda sem na Ajpesu želela biti registrirana kot s. p., vendar so me poučili, da to ni mogoče. /.../ Torej moram imeti – čeprav sem lektorica – v svojem nazivu s.p. Sem si pa 'izborila' vsaj eno vejico, tako da sem Lektor'ca, Ime Priimek s.p. – brez vejice za priimkom in s stičnim s.p. torej.«
- 7 Navajam nekaj podatkov iz FidePLUS: *kulturnoantropološki* – 7 pojavitev, *kulturno-antropološki* – 11, *kulturno antropološki* – 0; *etnokulturen* – 11 pojavitev, *etno-kulturen* – 13, *etno kulturen* – 0. V navedenih primerih je pojavitev premalo, da bi lahko sklepali o pravilnosti ali večji uveljavljenosti katerega od zapisov. Višji odstotki pri kateri od oblik zapisa so pri tistih tvorjenkah, ki jih navaja tudi SPS, npr. *socialnoekonomski* – 21 % pojavitev, *socialno-ekonomski* – 68 % (to navaja tudi SPS; v SSKJ je zapis skupaj), *socialno ekonomski* – 11 %; *kulturnopolitičen* – 58 % pojavitev (tako je zapisano tudi v SPS), *kulturno-političen* – 34 %.

dvojna (neenotna) raba v praksi, npr. pri sklanjanju kratic: *NLB-ø/-ja*; *EU-ø/-ja*; *OZN-ø/-ja*, *DZ-ø/-ja*.⁸ Več primerov se je nanašalo tudi na slovnično število (povratnega) svojilnega pridevnika ob priredno zloženi samostalniški zvezi (*Hvala za tvoji skrb in pomoč*; *Voda spreminja svojo/svoji lego in obliko*). Oblikoslovna in besedotvorna vprašanja torej ponovno potrjujejo zgoraj zapisano ugotovitev, da dvojnice uporabnike v glavnem zmedejo.

2.3 Skladnja

Pri skladnji uporabnikom slovenskega jezika največ težav povzročajo vezava in vezljivost ter besedni red. Navajam nekaj primerov: *cena svobode* ali *cena za svobodo*; *iti v/na bazen*; *govoriti na/po televiziji* – *V dokumentaciji je podarek predvsem na čas trajanja izgradnje, cilje projekta ...* – *Vse definicije so več ali manj usmerjene na /.../ rezultate procesov, ki so namenjeni za uporabnike ...* – *Izraz rekreativno povezuje s športnimi in drugimi dejavnostmi v prostem času* (vprašanje obveznih prostih mest ob glagolu: *kdo/kaj povezuje koga/kaj s kom/čim*) – *Potrebno se je izogniti ali je izogniti se cesti A3* (mesto naslonk v stavku) – *Bolje se je tudi ne vrniti ali je tudi se ne vrniti ali je tudi ne vrniti se pred 11. uro* (zaporedje naslonk v naslonskem nizu) itn.

Skladnja je tista jezikovna raven, ki je v primerjavi s pravopisom, pa tudi z drugimi jezikovnimi ravninami, precej manj predpisljiva in posledično naučljiva (ob tem se seveda sprašujem, ali uporabniki sploh znajo pogledati v ustrezne priročnike oz. vire), vpliv tujih jezikov (še zlasti pri prevodnih besedilih) je lahko zelo močan, velik vpliv na rabo pa imajo

tudi narečja oz. pogovorni jezik. Spregledati ne gre niti neenotne rabe v vsakdanji komunikaciji,⁹ kar – kot sem ugotavljala že v prejšnjih točkah – uporabnike običajno zmede.

Kot kažejo izkušnje, pa se vedno znova pojavljajo težave s skladijskimi strukturami, pri katerih je v osebku samostalniška zveza s količinskim izrazom. Uporabnik na spletnem forumu je navedel primera *Milijoni turisti so prišli* – *Milijone turistov je prišlo*, težave pa so še s količinskimi izrazi tipa *večina*, *skupina*, *množica*, *polovica*, *milijon* ipd. ter obliko pridevniškega povedkovnega določila v stavkih s takimi besednimi zvezami v osebku (npr. *Večina ljudi je bilo/bila osamljenih/osamljena* proti *Veliko ljudi je bilo osamljenih*) oz. obliko glagola v pretekliku (*Večina ljudi je prišlo/prišla*). Problematika je obsežna in zahtevna, raba izkazuje veliko neenotnost, zato bi skladijske strukture tega tipa potrebovale posebno obravnavo.

2.4 Oblikovanje besedil

Nekaj vprašanj je bilo povsem tehničnega tipa – kako navajati seznam literature; kako pisati kazalo, zlasti če poglavja nivojsko številčimo; kako odstavčno naštevati – velika ali mala začetnica, katera ločila na koncu odstavkov; oznaka za opombo – pred ali za ločilom; ločila pri citiranju – citiranje premega govora (npr. *Iz stavka »Jaz? Saj ne bom jokala ... Od veselja jokam,« lahko razberemo, da je vez med materjo in sinom zelo močna.*). Osrednji priročniki se teh vprašanj v glavnem ne dotikajo, kar je slabo, saj uporabniki ne vedo, kam pogledati. Vsaka revija, založba, uredništvo, fakulteta, pa tudi posamezni oddelki znotraj ene

⁸ Uporabniki so opozorili na skoraj dosledno sklanjanje naštetih kratic po moški sklanjatvi na teletekstu TV SLO (torej *NLB-ja*, *EU-ja*, *DZ-ja*, *OZN-ja*). Rabo sem preverila v FidiPLUS: v vseh naštetih primerih izrazito prevladuje sklanjanje po tretji ženski sklanjatvi. Na hitro sem preletela tudi rabo na portalu www.rtv slo.si: večinoma sklanjajo po moški sklanjatvi, vendar nedosledno (npr. *generalni sekretar OZN-a*; *predstavniki OZN-ja*; v *mirovnih operacijah OZN*; v *DZ* in tudi v *DZ-ju*; zapisujejo tudi *Gradnja AC-jev je mogoča ...*). Sklanjanje po prvi moški sklanjatvi na prvem mestu navaja tudi SPS (gl. gesla *OZN*, *EU*, *NLB*).

⁹ FidaPLUS: *cena za svobodo* : *cena svobode* – 14 : 45; *iti na bazen* : *iti v bazen* – 33 : 23 (od tega jih je precej v pomenu 'iti v vodo'; dejansko torej prevladuje zveza *iti na bazen*); *govoriti po televiziji* : *govoriti na televiziji* – 16 : 19 (SPS navaja samo *govoriti po televiziji*, *po radiu*).

fakultete imajo tako svoja pravila in navodila, kar v rabo prav tako vnaša precej zmede.

2.5 Odzivi na rabo jezika v medijih

Precej razburjenja med uporabniki spletnega foruma sprožajo mediji, še zlasti oglasna sporočila. Nekateri se na rabo v medijih odzivajo z zgražanjem, drugi pa se zgolj sprašujejo, ali je tako prav, iščejo utemeljitve za določeno rabo ipd. Še največ vprašanj se je nanašalo na v zadnjem času zelo pogosto uporabo členka *naj* ob pogojnem naklonu: nekateri uporabniki imajo težave z besednim redom (*Ljudje za prehranjevanje naj ne bi uporabljali/naj za prehranjevanje ne bi uporabljali hrane, škropljene s pesticidi*; prim. Toporišič (2000: 671); *V stanovanju voda nikoli naj ne teče*), drugi pa se sprašujejo o pomenu in upravičenosti rabe zveze *naj (ne) bi*: *Obtoženi naj bi umoril dve osebi, poskusil pa naj bi tudi posiliti neko žensko*; *Otroci bi naj za zajtrk jedli jogurt*; *Domačo nalogo naj bi delali doma* (prim. Korošec 2004). Druga vprašanja zadevajo posamezne primere različnih jezikovnih ravnin (*Še bi mami!* (vejica); *Zobna pasta mi pomaga ohranjati belino mojih zob*; *k Jakatu*; *popolnjena koža*; *Vlak se je iztiril*; *Dogovorili so sestanek*; *Upam, da boste kmalu uspeli rešiti ta voz* – pogosta raba prenovitvenega frazema).

3 Ugotovitve

Članek prinaša nabor vprašanj o jezikovnih problemih, ki so jih v dveh mesecih postavili uporabniki spletnega foruma o jezikovnih vprašanjih. Razloge, zakaj se uporabniki odločijo

postaviti vprašanje na forumu, lahko na osnovi pregledanega gradiva strnem v naslednje točke: (a) uporabnik sprašuje, ker odgovora ne pozna, in sicer: ker ga ne more najti v priročniku; ker priročnika nima pri roki; ker priročnikov ne uporablja ali pa po njih ne zna iskati; ker mu je lažje postaviti vprašanje na internetu; (b) uporabnik se odloča med dvema ali več možnostmi (*Kaj je (bolj) prav?*); (c) uporabnik odgovor pozna, vendar ni prepričan, ali je pravi; (č) uporabnik prosi za razlago – neko jezikovno rešitev torej želi utemeljiti (npr. *Bolj ko gledam in razčlenjujem poved, mi je vse manj jasno, zato lepo prosim za razlago in pravilno postavitev vejic*); manj pogosto pa uporabniki na forumu izražajo svoje mnenje ali za mnenje o določenem jezikovnem vprašanju prosijo druge uporabnike.

Analiza je pokazala, da imajo uporabniki slovenskega jezika največ težav zaradi neenotnosti v vsakdanji rabi, medijih in včasih tudi v priročnikih;¹⁰ neenotnosti med slovarskim predpisom in splošno rabo; prevelikega števila dvojnih možnosti; zapletenosti ali nejasnosti razlag v priročnikih in posledično nezmožnosti prenesti pravila v prakso;¹¹ in ne nazadnje: preslabega poznavanja slovnice slovenskega jezika oz. nezmožnosti strokovno argumentiranega izbiranja med več ponujenimi (v priročnikih dovoljenimi) možnostmi oz. med možnostmi, ki jih predpisuje priročnik, in splošno rabo, ki od predpisanega odstopa. Kje lahko iščemo razloge za to? V izobraževalnem sistemu? V priročnikih? Medijih? Lektorjih? Primarni namen prispevka sicer ni bil iskati razloge za tako stanje, saj bi to zahtevalo obširno

10 Npr. neenotnosti med Pravili in Slovarjem SP; npr. *premierjev/premierov* (SP, § 961) oz. *premierjev* (geslo *premier* v SSP).

11 Tu naj omenim primer redne uporabnice, za katero predvidevam, da ima dokaj obsežno jezikovno znanje: »Pravopis v 260. paragrafu pravi, da če prideta na kup dve piki, skladienjska in neskladienjska, pišemo le eno. Npr.: Prišli so Miha, Marko, Andrej idr. Vse lepo in prav. Potem pa primer navajanja (npr. v diplomski nalogi), kot ga zahteva šola: ob koncu povzemanja moraš navesti v oklepaju vir in letnico, za njim pa postaviti piko kot zaključek povedi. Npr.: Pravni zakonik takšne možnosti ne predvideva (Novak 2008). In potem ti dve zadevi trčita skupaj: Sem spadajo tudi drugi organizacijski dejavniki, kot so dvomljive strategije, šibki organizacijski tokovi, neodkrito sporazumevanje itn. (Simčič 2008). In zdaj zahtevajo od mene, da za itn. izbrisem piko.« Kot kaže primer, uporabnik, ki avtorici nasprotuje, pravopisnega pravila ni dovolj dobro razumel, predvsem pa ga ni znal uporabiti v drugi, nekoliko drugačni jezikovni oz. besedilni situaciji.

raziskavo, ki bi se morala dotakniti tudi izobraževalnega sistema, učbenikov in učiteljskih praks, za kar pa na tem mestu ni prostora. Želela sem predvsem odpreti debato o koristnosti in nujnosti takih in podobnih servisov, ki so sicer obstajali že v preteklosti (npr. Urad Vlade RS za slovenski jezik), danes pa se zdi, da njihovo vlogo prevzemajo internetne svetovalnice,¹² ki so glede na izkušnje zlasti mlajšim generacijam precej bližje kot knjižni priročniki ali drugi servisi, na katere se lahko obrnejo pisno ali po telefonu. Slovenistični stroki se torej odpira možnost, da stopi korak bližje novi generaciji. Forumi in podobne svetovalnice, jezikovni koticiki ter različna (praktično)strokovna besedila, ki v vedno večjem obsegu nastajajo v zadnjem času¹³ in ki ponostavljajo zapletena pravila ter tako na nek način popularizirajo jezikovno kulturo oz. jezikovni standard, so verjetno odraz prezahtevnosti, zlasti s terminološkega vidika, in marsikdaj tudi nedostopnosti (nujnost objave na spletu!) osrednjih normativnih priročnikov za laično javnost, z drugimi viri, kot so npr. korpusi, pa – kot kažejo izkušnje s študenti – šole dijakov v glavnem ne seznanjajo, še manj pa je s tem seznanjen tisti del uporabnikov, ki so svoje šolanje že končali. Tudi zaradi tega bi veljalo razmisliti o »profesionalnem« svetovalnem servisu, ki bi morda deloval v okviru kake druge službe ali urada in ne zgolj na osnovi prostovoljstva, kot to poteka zdaj. V tem prispevku predstavljena analiza vprašanj uporabnikov spletnega foruma kaže, da ljudje take svetovalnice potrebujejo, dodatno pa nas k resnemu razmisleku o zgornjem predlogu lahko spodbudijo vedno znova pozitivni odzivi bralcev jezikovnih koticikov¹⁴ in vedno več pozivov za organizacijo delavnic za različne strokovne skupine (ekonomisti, pravniki ipd.).

Literatura in viri

- KALIN GOLOB, Monika, 1996: *Jezikovna kultura in jezikovni koticiki*. Ljubljana: Jutro.
- KALIN GOLOB, Monika, 2001: *Jezikovne reže*. Ljubljana: GV Revije.
- KALIN GOLOB, Monika, 2003: *Jezikovne reže 2*. Ljubljana: GV Revije.
- KOCJAN BARLE, Marta, 2002: Normiranje polcitanih lastnih imen v SP 2001. Krakar Vogel, Boža (ur.): *Ustvarjalnost Slovencev po svetu. 38. seminar slovenskega jezika, literature in kulture: zbornik predavanj*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. 247–249.
- KOROŠEC, Tomo, 2004: Stilstika poročevalstva – španska vas. Poler Kovačič, Melita, Kalin Golob, Monika (ur.): *Poti slovenskega novinarstva – danes in jutri: znanstveni zbornik ob 40. obletnici študija novinarstva na Slovenskem*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede (Knjižna zbirka Media). 17–31.
- Korpus slovenskega jezika FidaPLUS*: <<http://www.fidaplus.net>>. (Dostop 17. 7. 2009.)
- LOGAR, Nataša, 2009: *Koticiki pravnega jezika*. Ljubljana: GV Založba.
- LOGAR BERGINC, Nataša, 2009: *Jezikovna kultura za pravnike*. Ljubljana: Planet GV.
- Med.over.net (forum Al' prav se piše kaša ...?)*: <<http://med.over.net/forum5/list.php?125>>. (Dostop 15. 7. 2009.)
- RTV Slovenija*: <<http://www.rtvsl.si>>. (Dostop 17. 7. 2009.)
- Slogovni priročnik Komisije*. Luxembourg: Evropska komisija, Generalni direktorat za prevajanje, Slovenski prevajalski oddelek. <[Http://ec.europa.eu/translation/language_aids/freelance/documents/slovene/slovene_style_gude_sl.pdf](http://ec.europa.eu/translation/language_aids/freelance/documents/slovene/slovene_style_gude_sl.pdf)>. (Dostop 27. 7. 2009.)
- Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Elektronska izdaja. Ljubljana: DZS, SAZU in ZRC SAZU.
- Slovenski pravopis*, 2001. Ljubljana: SAZU in ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.
- TOPORIŠIČ, Jože, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.
- TOPORIŠIČ, Jože, 2007: *Jezikovni pogovori iz Sedem dni*. Ljubljana: Založba Pivec.
- Sklep o ustanovitvi, organizaciji in delovnem področju Urada Vlade Republike Slovenije za slovenski jezik*: <<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200097&stevilka=4110>>. (Dostop september 2009.)
- VEROVNIK, Tina, 2005: *Jezikovni obronki*. Ljubljana: GV Založba.

12 Samo na forumu Al' prav se piše kaša ... je bilo v marcu in aprilu 2009 na novo odprtih okoli 80 tem, v septembru istega leta pa dobrih 30; v povprečju torej skoraj 40 tem na mesec.

13 Gl. npr. priporočeno literaturo v Logar Berginc (2009).

14 Mnogi koticiki so tudi že izšli v knjižnih zbirkah, npr. Kalin Golob (2001, 2003), Verovnik (2005), Logar (2009), tudi Toporišič (2007). Prim. še Kalin Golob (1996).